

Ο ΕΣΤΕΜΜΕΝΟΣ ΣΚΕΛΕΤΟΣ (*)

ΥΠΟ

ΑΝΔΡ. ΜΑΡΤΖΩΚΗ

Α. Μαρτζώκης ἐν Νιακύνῳ

Α'.

ΤΟΥ βασιλῆα τὸ ἄφωνο,
τὸ ἔρημο παλάτι,
Πῶχει χλωμὸ τὸ μέτωπο,
τὴν ὄψι σκυθρωπή,
Σήμερο δείχνει δολοламπη,
᾿ς τὸν ἐκθαμβὸν διαβάτη,
Γηορτάσιμη στολή.

Ἵστοὺς ὕψηλοὺς τοὺς θόλους τοῦ ἀδιάκοπ' ἀντηχεῦνε
ἽΗ σάλπιγγες, τὰ τύμπανα, τραγοῦδι' ἁρμονικά·
ἽΣ τὸν ἥλιο ἀστράφτουν τ' ἄρματα, τὰ ἄτια χλημητοῦνε,
ἽΝτυμένα ᾿ς τὰ χρυσᾶ.

(*) Ὁ δὸν Πέτρος, υἱὸς Ἀλφόνσου τοῦ Δ', βασιλέως τῆς Πορτογαλίας, ἠράσθη ἐμμανὼς τῆς Ἰνὲς δὲ Κάστρο, γυναικὸς περιφήμου καλλονῆς καὶ ἐλκούσης τὸ γένος ἐξ ἐπιφανοῦς οἴκου τῆς Καστιλλίας. Ὁ βασιλεὺς, μὴ κατορθώσας νὰ καταπείσῃ τὸν υἱὸν του, ὅπως τὴν ἐγκαταλείψῃ, διέταξεν, ἵνα καταπαύσῃ τοὺς γογγυσμοὺς τοῦ λαοῦ του, νὰ τὴν φονεύσωσιν. Ὁ δὸν Πέτρος, ἀναβὰς τὸν θρόνον, ἀφοῦ δι' ἀνηκού-των ὤμοπραγιῶν ἐθανάτωσε τοὺς φονεῖς τῆς Ἰνὲς καὶ πάντας τοὺς συνεργήσαντας εἰς τὸν θάνατόν της, διέταξε, κατὰ τὴν παράδοσιν, νὰ ἐκθάψωσι τὸ σῶμα τῆς γυναικὸς, ἣν τοσοῦτον εἶχεν ἀγαπήσει, καὶ ἔστεψεν αὐτὴν πανδήμως βασίλισσαν.

Βροντάνε οἱ πύργοι· ὁ βασιλεὺς προβαίνει 'ς τὸ λαό του
 Μὲ πρόσωπο 'περήφανο, μὲ βῆμα σταθερό·
 Φορεῖ χλαμύδα, καὶ τ' ἀχνὸ στολίζει μέτωπό του
 Στεφάνι λαμπυρό.

Εἰς τ' ἄλογό του ὁ βασιλεὺς, τ' ἀράπικο, ἀνεβαίνει·
 Πανηγυρίζει σήμερο χαρμόσυνη γιορτή·
 Εἶνε γαμπρός... τὸ 'κίνησε· 'ς τὴν ἐκκλησιά 'πηγαίνει·
 Τ' ἀσκέρι ἀκολουθεῖ.

B'.

Φθάνει, πεζεύει ὁ βασιλεὺς ὀμπρὸς 'ς τὴν ἐκκλησία,
 Καὶ 'μπαίνει μὲ χτυπόκαρδο 'ς τὴν ἅγια κατοικία·
 Τὸ πλῆθος τὸν ἀκολουθεῖ... τὰ 'μάτι' ἀναζητοῦνε
 Καὶ στρέφονται περίεργα ἐδῶ κ' ἐκεῖ, νὰ ἰδοῦνε,
 Τὴν ὁμορφὴν, ποῦ ὁ βασιλεὺς θὰ κάμῃ σύντροφό του,
 Ποῦ σήμερο βασίλισσα χαρίζει 'ς τὸ λαό του.

Καταμεσῆς 'ς τὴν ἐκκλησιά ὑπάρχει στηλιωμένος
 Θρόνος 'ψηλός, μ' ὀλόλευκο σεντόνι σκεπασμένος.
 Τὸ πλῆθος ἀνυπόμονο τὴ νύφη περιμένει —
 'Σ τὴν ἐκκλησιά ἡ βασίλισσα γιατί δὲν κατεβαίνει;...
 Τὸ χέρι ὑψώνει ὁ βασιλεὺς, τὸ θρόνο ξεσκεπάζει·
 Τ' ἀσκέρι ἀνατριχιάζει...

Γ'.

Αὐτὸ τ' ὀλόφωτο, ποῦ βλέπετ' ἄστρο,
 Δὲν μοῦ τὸ 'σβύσατε 'ς τὴν καταχνιά·
 — Ξύπνα, βασίλισσα, 'Ἰνὲς δὲ Κάστρο,
 Κύττα, ἡ Λισδόνα σου σὲ προσκυνᾷ!

Τὸ πλῆθος τρέμοντας ὀμπρὸς σου στέκει,
 Ὅπου σοῦ ἐσπάραξε τὰ σωθικά,
 Καὶ φλόγα ἐγίνηκε κη' ἀστροπελέκι,
 Γιὰ σέ τὸ σκῆπτρο μου, γλυκεῖά κυρά.

Εἰς τὸ λιθάρι σου τὸ ἔρμο, τὸ κρῦο,
 Λεπιδ' ἀκόνισα φαρμακερή,
 Κ' ἔστησα ἐπάνω του γιὰ μαυσωλεῖο
 Ἀγχόνῃ ἀχόρταγῃ καὶ φοδερῇ.

Τὸ δῆμιό ἐκούρασά 'ς τὸ θάνατό σου,
 Τὸ χάρο ἐχόρτασα 'ς τὸ σκοτωμό·
 Στὸ αἶμα ἔδαψα τὸ σάδανό σου,
 Πορφύρα σήμερον σοῦ τὸ φορῶ.

Τοῦ ἄδῃ σ' ἔκλειψα γιὰ σύντροφό μου,
 Τ' ἀγνό σου σάδανο πέρνω προικιό·
 Τὸ νεκροθάφτη σου παρανυφό μου,
 Τὸν μαῦρο τάφο σου γιὰ πεθερό.

Ἐσέν' ἀγάπησα 'ς τὸν κόσμον μόνῃ,
 Ἐσένα ἐλάτρευσα βαθυά 'ς τὴ γῆ·
 — Εἰς τὴ βασίλισσα κλίνετε γόνυ,
 Σκύψτε τὸ μέτωπο ὀμπρὸς 'ς αὐτή!

Τὸ ἔρμο κυδοῦρι σου τῶκαμα θρόνον,
 Λάξε τὸν στέφανο, ποῦ ἐγὼ φορῶ·
 Κυρά, βασίλισσα σέ στεφανόνω
 Ἐμπρὸς 'ς τὸ σκλάβο σου τοῦτον λαό.

Σύ, ποῦ 'κοιμόσουνα δύστυχο θῦμα,
 Στῆς γῆς τὴν ἄχαρῃ τὴν ἀγκαλιά,
 Ἐυπνᾶς βασίλισσα μέσ' ἀπ' τὸ μνήμα,
 Ἐυπνᾶς βασίλισσα τοῦ βασιλεῖα!

Δ'.

'Στά λόγια τουτα ὁ βασιλεὺς στρέφει θολὸ τὸ βλέμμα·
 Τὸ ὑγρὸ γυμνώνει μέτωπο ἀπ' τὸ λαμπρό του στέμμα·
 'Στὸ θρόνο, πῶχει ἀγνάντια του, μὲ βῆμ' ἀργὸ σιμόνει...
 'Ασπάζεται τὸ σκέλεθρο... τὴν κάρα στεφανώνει...
 Βροντᾶνε οἱ πύργοι· ἢ σάλπιγγες, τὰ τύμπανα χτυποῦνε,
 Τὰ σήμαντρα τῆς ἐκκλησιᾶς χαρμόσουν' ἀντηχοῦνε,
 'Ο βασιλεὺς δακρύζει.
 Δέρνει ἡ καρδιά 'ς τὰ στήθια του· 'ς τὴν πλάκα γονατίζει.

Τ' ἀσκέρι, ἀκίνητο, βουδὸ, 'ς τὴ γῇ γονατισμένο,
 Δειλὸ σηκώνει βλέφαρο, τὸ 'μάτι φοβισμένο
 'Στὸ θρόνο, ποῦ ἐκδικητικὸς ὑψώνεται 'μπροστά του·
 Κη' ἀναγνωρίζει προσκυνᾷ, 'ς τὸ σκέλεθρο, Κυρά του
 Τὸ ἴδιο του τό θυμα,
 Προῦ τοῦ τὸ στέλνει σήμερο βασίλισσα τὸ μνημα!

